

GASTON LEROUX

Fantoma de la Operă

Traducere din limba franceză și note
CORNELIA ȘI DAN MARINESCU

Prefață
IRINA-MARGARETA NISTOR

Corint

CUPRINS

<i>Prefață</i>	5
<i>Tabel cronologic</i>	9
Cuvânt-înainte. Unde autorul acestei neobișnuite istorisiri...	11
I Să fie oare fantoma?	16
II O nouă Margaretă	27
III Unde, pentru prima oară, domnii.....	39
IV Loja numărul 5	47
V Urmare de la „Loja numărul 5”	56
VI Vioara fermecată.....	63
VII O vizită în loja numărul 5	84
VIII Unde domnii Firmin Richard și Armand Moncharmin... .	87
IX Cupeul misterios.....	105
X Bal mascat.....	114
XI Trebuie să uiți numele „Vocii de bărbat”	126
XII Deasupra trapelor	132
XIII Lira lui Apollo.....	142
XIV O lovitură de maestru a iubitorului de trape	170
XV Ciudatul comportament al unui ac de siguranță	183
XVI „Christine! Christine!”	190
XVII Uluitoarele destăinuirile ale doamnei Giry...	195
XVIII Urmarea ciudatului comportament al unui ac de siguranță	208
XIX Comisarul de poliție, vicontele și Persanul	216
XX Vicontele și Persanul.....	223
XXI În subsolurile Operei.....	231
XXII Interesantele și instructivele frământări.....	246
XXIII În camera de tortură	263
XXIV Încep torturile	271
XXV „Butoaie! Butoaie! Aveți butoaie de vânzare?”	278
XXVI Trebuie răsucit scorpionul? Trebuie răsucită lăcusta? ..	290
XXVII Sfârșitul iubirilor fantomei	300
Epilog	310

CAPITOLUL I

SĂ FIE OARE FANTOMA?

ÎN SEARA ACEEA, CÂND DOMNII DEBIENNE și POLIGNY, directorii demisionari ai Operei, dădeau ultima lor serată de gală cu ocazia plecării, cabina Sorelliei, una din prim-solistele dansului, fu subit invadată de câteva din acele domnișoare din corpul de balet care reveneau din scenă după ce „dansaseră” *Polyeucte*¹. Ele se agitau într-o mare zăpăceală, unele făcând să se audă râsete ascuțite și prea puțin naturale, iar celelalte strigăte de spaimă.

Sorelli, care dorea să rămână singură o clipă, ca să „repete” micul discurs pe care trebuia în curând să-l rostească în foaier în fața domnilor Debienne și Poligny, se indispuse văzând toată această mulțime amețită năpustindu-se în spatele ei. Se întoarse către colegele ei și se interesă de cauza unei atât de puternice emoții. Micuța Jammes – cu nasul ei atât de drag lui Grévin², ochii de nu-mă-uita, obrajii trandafirii, un gât ca de crin – fu cea care dădu explicația în două cuvinte, cu o voce tremurătoare, sufocată de neliniște:

— Este fantoma!

Și închise ușa cabinei cu cheia.

Cabina Sorelliei era de o eleganță sobră, rece și banală. O oglindă mare, un divan, o măsuță de toaletă și niște dulapuri alcătuiau mobilierul necesar. În plus, mai erau câteva gravuri pe pereti, amintiri ale mamei sale, care cunoscuse zilele frumoase ale vechii Opere de pe strada Le Peletier și câteva portrete ale

¹ Tragedie de Corneille (1606–1684) (n. tr.).

² Alfred Grévin (1827–1892), desenator francez, creatorul în 1888 al Galeriilor figurilor de ceară din Paris (n. tr.).

lui Vestris, Cardel, Dupont și Bigottini¹. Această cabină părea un palat pentru puștoaicele din corpul de balet, care erau găzduite în încăperi comune, unde-și petreceau timpul cântând, certându-se, păruind coaforii și costumierele și oferindu-și păhărele de *cassis*², bere sau chiar rom, până la sunetul de clopoțel care le chema în scenă.

Sorelli era foarte superstițioasă. Auzind-o pe micuța Jammes vorbind de fantomă, se înfioră și spuse:

— Prostuo!

Și cum ea era prima care credea în fantome în general și în cea de la Operă în special, dori să fie imediat informată.

— Ai văzut-o? întrebă.

— Așa cum te văd! răspunse gemând micuța Jammes, care, nemaiînând-o picioarele, se lăsa să cadă pe un scaun.

Și, imediat, micuța Giry – cu ochii ca prunele, părul precum cerneala, cu tenul oacheș și sărmana sa piele întinsă pe sărmanele sale oase – adăugă:

— Dacă este ea într-adevăr, atunci este foarte urâtă!

— Oh, da! făcură dansatoarele în cor.

Și se puseră să vorbească toate deodată. Fantoma le apăruse sub înfațisarea unui domn în frac, care se ivise brusc în fața lor pe culoar, fără să se știe de unde venea. Apariția a fost atât de bruscă, încât s-ar fi putut crede că a ieșit direct din zid.

— Aș! făcu una din ele, care își păstrase cât de cât sângele rece. Voi vedeți fantome peste tot.

Și este adevarat că, de câteva luni, la Operă nu se discuta decât despre această fantomă în haine negre, care se plimba ca o umbră în sus și în jos prin clădire, fără să adreseze niciun cuvânt nimănui, căreia nimeni nu îndrăznea să-i vorbească și care se mistria, de altfel, de îndată ce era văzută, fără să se știe pe unde

¹ Cântăreți, dansatori și coreografi francezi a căror activitate a fost legată de Opera din Paris (n. tr.).

² Lichior de coacăze negre (n. tr.).

și cum. Când mergea, nu făcea niciun zgomot, aşa cum îi stă bine unei adevărate fantome. Începuseră prin a râde și a glumi pe seama acestui strigoi îmbrăcat ca un om de lume sau ca un ciorclu, dar legenda fantomei luă curând proporții colosale în rândul corpului de balet. Toate prețindea că ar fi întâlnit, mai mult sau mai puțin, această ființă supranaturală și că ar fi fost victimele vrăjilor sale. Și cele care râdeau cel mai tare nu erau deloc cele mai puțin tulburate. Când nu se lăsa văzută, fantoma își semnala prezența sau trecerea prin evenimente caragioase sau funeste de care superstiția aproape generală o făcea răspunzătoare. Trebuia deplâns un accident, cineva făcuse vreo șotie unei dansatoare din corpul de balet, se pierduse vreun pământuf pentru pudra de orez? Totul era din cauza fantomei, a Fantomei de la Operă!

În fond, cine o văzuse? Se pot vedea atâtea fracuri la Operă, care nu sunt fantome. Dar aceste fracuri aveau o caracteristică pe care nu o au nicidecum toate fracturile: îmbrăcau un schelet.

Cel puțin aşa susțineau domnișoarele.

Și, bineînteles, avea un cap de mort!

Era oare vorba de un lucru serios? Adevărul este că imaginea scheletului se născuse din descrierea făcută fantomei de Joseph Buquet, mașinist-șef, care o văzuse într-adevăr. El se ciocnise – nu s-ar putea spune „nas în nas” căci fantoma nu avea aşa ceva – cu misteriosul personaj, pe scara cea mică aflată aproape de scenă, care coboară direct la subsoluri. Avusese timp să zărească o clipă, apoi fantoma dispăruse, dar el păstrase o amintire de neșters a acestei vizuni.

Și iată ce povestea Joseph Buquet despre fantomă, oricui voia să-l asculte:

— Este îngrozitor de slabă și hainele negre îi flutură pe un trup scheletic. Ochii îi sunt atât de afundați în orbite, încât pupile imobile nu se disting prea bine. Pe scurt, nu i se văd decât două găuri mari negre, ca la craniile morților. Pielea, întinsă pe oase, ca o piele de tobă, nu este albă, ci de un galben urât. Nasul

îi este atât de mic, încât este invizibil din profil și această *absență* este un lucru oribil. Trei sau patru șuvițe lungi și negre, pe frunte și după urechi, îi țin loc de păr.

În urmărise Joseph Buquet această stranie apariție. Ea dispăruse ca prin farmec și el nu reușise să-i dea de urmă.

Mașinistul-șef era un om serios, ordonat, cu o imaginație groaie și sobră. Cuvintele sale fură ascultate cu stupeare și interes, și de îndată se găsiseră oameni care să povestească cum și ei întâlniseră un veșmânt negru cu cap de mort.

Persoanele cu judecată, care auziseră această poveste, au afirmat la început că Joseph Buquet a fost victimă unei false pe care î-a jucat-o unul din subordonații săi. Dar apoi s-au produs, unul după altul, incidente atât de ciudate și inexplicabile, încât chiar și cei mai neîncrezători începură să se agite.

Un locotenent de pompieri este curajos. Lui nu îi este teamă de nimic, mai ales nu îi este teamă de foc! Ei bine, locotenentul de pompieri în cauză, care se dusese să facă un tur de supraveghere în subsoluri și care se aventurează, se pare, un pic mai departe decât de obicei, reapăruse brusc pe scenă, palid, îngroziț, tremurând, cu ochii ieșiți din orbite și aproape leșinase în brațele nobilei mame a micuței Jammes. Și de ce? Pentru că văzuse înapârtând spre el, *la înălțimea ochilor, dar fără corp, un cap de foc!*¹ Și, repet: un locotenent de pompieri nu se teme de foc! Acest locotenent de pompieri se numea Papin.

Corpul de balet fu consternat. Mai întâi că acest cap de foc nu semăna în niciun fel cu descrierea pe care i-o făcuse Joseph Buquet fantomei. Pompierul fu interogat, apoi fu interogat din nou mașinistul-șef și, drept urmare, acele domnișoare rămaseră convinse că fantoma avea mai multe capete, pe care le schimba cum dorea. Natural, ele își imaginară imediat că erau pândite de cele mai mari pericole. Din moment ce un locotenent de pompieri

¹ Anecdota, foarte autentică de altfel, am auzit-o de la dl Pedro Gailhard însuși, fost director al Operei (n. a.).

nu ezitase să leșine, stelele dansului și „șoriceii”¹ puteau să invocă o mulțime de scuze în fața terorii care le făcea să fugă, cu toată viteza piciorșelor lor, când treceau prin fața vreunui colț întunecos dintr-un corridor prost luminat.

Așa încât, în măsura posibilului, pentru a proteja clădirea de asemenea oribile vrăji, Sorelli însăși, încurjată de toate dansatoarele și urmată chiar de întreaga ceată de fetițe în maiouri din grupele începătoare, pușese – a doua zi după întâmplarea cu locotenentul de pompieri – pe masa care se găsește în vestibul portarului de lângă curtea administrației, o potcoavă de cal, pe care oricine ar fi intrat în Operă, în altă calitate decât cea de spectator, trebuia să o atingă înainte de a pune piciorul pe prima treaptă a scării. Si asta sub pedeapsa de a deveni prada puterii oculte care pușese stăpânire pe clădire, de la subsoluri la mansardă! Această potcoavă, ca toată întâmplarea, de altfel – din păcate – nu am scornit-o eu; potcoava poate fi văzută și astăzi pe masa din vestibul, în fața cuștii portarului, când se intră la Operă prin curtea administrației.

Iată ce dă destul de repede o imagine asupra stării de spirit a acestor domnișoare, în seara în care noi pătrundem, odată cu ele, în cabina Sorelliei.

— E fantoma! strigase, deci, micuța Jammes.

Și neliniștea dansatoarelor nu făcu decât să crească. Acum, o tacere plină de spaimă domnea în cabină. Nu se mai auzea decât zgomotul respirațiilor gâfâite. În sfârșit Jammes, aruncându-se până în colțul cel mai îndepărtat al zidului, sub semnul unei groaze sincere, murmură acest singur cuvânt:

— Ascultați!

Li se părea într-adevăr, tuturor, că o atingere ușoară se făcea auzită în spatele ușii. Niciun zgomot de pași. Părea că o mătase ușoară alunecă pe tăblie. Apoi, nimic! Sorelli încercă să se arate mai puțin fricoasă decât colegele ei. Se îndreptă către ușă și întrebă cu glas stins:

¹ Balerine începătoare (n. tr.).

— Cine e acolo?

Dar nimeni nu răspunse.

Atunci, știind ațintiți asupra ei toți ochii care îi urmăreau cel mai mic gest, ea încercă să fie curajoasă și întrebă foarte tare:

— E cineva în spatele ușii?

— O! Da! Da! Cu siguranță e cineva după ușă! repetă slăbătură de Meg Giry, trăgând-o eroic pe Sorelli de jupa de voal. Mai ales, nu deschide! Dumnezeule, nu deschide!

Dar Sorelli, înarmată cu un stilet ce nu o părăsea niciodată, îndrăzni să învârtă cheia în broască și să deschidă ușa, în timp ce dansatoarele se trăgeau înapoi până la măsuța de toaletă, iar micuța Meg Giry suspina:

— Mamă! Mamă!

Sorelli privi curajoasă pe culoar. Era pustiu. Un beculă de foc, în încisarea sa de sticlă, arunca o lumină roșie și confuză în întunericul încunjurător, fără a reuși să-l alunge. Si dansatoarea închise ușa cu un puternic suspir.

— Nu, zise ea, nu e nimeni!

— Si totuși, l-am văzut! spuse încă o dată Jammes, reluându-și cu pași mici și temători locul lângă Sorelli. Probabil că bântuie pe undeva pe aici. Eu nu mă mai întorc să mă îmbrac. Ar trebui să coborâm toate în foaier imediat, pentru „discurs” și să ne reîntoarcem sus împreună.

Spunând aceasta, copila atinse cu pioșenie micuțul talisman de coral care trebuia să o ferească de farmece. Si Sorelli desenă, pe ascuns, cu capătul unghiei roz a degetului mare de la mâna dreaptă, crucea Sfântului Andrei, pe inelul de lemn ce-i încercuia inelarul măinii stângi.

„Sorelli – scria un cronicar celebru – este o dansatoare înaltă, frumoasă, cu față gravă și voluptuoasă, cu talia la fel de suplă ca o ramură de salcie. Se spune de obicei despre ea că este «o frumoasă apariție». Părul său blond și curat ca aurul încoronează o frunte netedă, dedesubtul căreia se aşază, ca într-o montură, doi ochi de smarald. Capul se leagănă molatec, ca al unei egrete,

pe un gât lung, elegant și mândru. Când dansează, ea are o anumită mișcare a coapselor, indescriabilă, care îi dă întregului său corp un fior de inefabilă moliciune. Se pare că privelîștea acestei încântătoare femei, când își ridică brațele și se apărează pentru a începe o piruetă, reliefând astfel corsajul și lăsând să-i apară coapsa, te poate face să-ți pierzi mințile.”

Apropo de minte, pare confirmat că ea n-a avut niciun pic. Dar acest lucru nu i se poate reproşa deloc.

Ea spuse din nou micuțelor dansatoare:

— Copilele mele, trebuie să vă reveniți! Fantoma?! Poate că nimeni n-a văzut-o vreodată!...

— Ba da! Ba da! Noi am văzut-o! Noi am văzut-o adineauri! continuără micuțele. Avea cap de mort și frac, ca în seara când i-a apărut lui Joseph Buquet!

— Și Gabriel a văzut-o, spuse Jammes, nu mai târziu decât ieri! Ieri după-amiază, în plină zi...

— Gabriel, șeful de orchestră?

— Ei da! Cum! N-ai știut?

— Și era în frac, în plină zi!

— Cine? Gabriel?

— Nu! Fantoma!

— Bineînțeles că avea frac! afirmă Jammes. Gabriel însuși mi-a spus. Chiar după asta a recunoscut-o. Iată cum s-a întâmplat. Gabriel se găsea în biroul regizorului. Deodată s-a deschis ușa. Intră Personul. Și știi că Personul poate să deoache...

— O, da! răspunseră în cor micuțele dansatoare, care, de îndată ce evocară imaginea Personului, își făcură semnul de zădănicire a Destinului, cu arătătorul și cu degetul mic înainte, în timp ce mijlociul și inelarul erau îndoite în palmă și ținute cu degetul mare.

— Chiar dacă Gabriel e superstițios, continuă Jammes, totuși el este întotdeauna politicos și, când îl vede pe Person, se mulțumește să-și pună calm mâna în buzunar și să-și atingă cheile... Ei bine, de îndată ce s-a deschis ușa în fața Personului, Gabriel n-a

făcut decât un salt din fotoliul unde era așezat, până la încuietoarea dulapului, ca să atingă fierul! În mișcare și-a agățat de un cui poala paltonului. Grăbindu-se să iasă din cameră, s-a izbit cu fruntea de cuier și și-a făcut un cucui enorm, apoi, dându-se înapoi brusc, și-a zdrelit mâna de paravanul de lângă pian. Vru să se sprijine de acesta, dar o făcu atât de stângaci, încât capacul îi căzu peste mâini strivindu-i degetele. Sări ca un nebun afară din birou și se precipită atât de repede pe scară, încât se rostogoli pe toate treptele primului etaj. Tocmai treceam cu mama în momentul acela pe acolo. Ne-am repezit să-l ridicăm. Era numai vânătă și cu față plină de sânge, încât ni s-a făcut frică. Dar imediat a început să surâdă și să strige: „Mulțumesc lui Dumnezeu c-am scăpat atât de ieftin!” Atunci l-am chestionat și ne-a povestit tot ce se întâmplase. I se făcuse groază de ceea ce a văzut în spatele Personului. Fantoma! *Fantoma cu cap de mort*, aşa cum a descris-o Joseph Buquet!

Un murmur îngrozit însoțit sfârșitul acestei povestiri, la capătul căreia Jammes ajunsese gâfăind de cât de repede povestise, atât de repede, ca și cum ar fi fost urmărită de fantomă.

Urmă o mică pauză pe care o intrerupse, cu jumătate de glas, micuța Giry, în timp ce, foarte emoționată, Sorelli își pilea unghiile.

— Joseph Buquet ar face mai bine să tacă! zise negricioasa.

— De ce ar tăcea? fu întrebata.

— Astă-i părerea lui mămica! replică Meg, în șoaptă de data asta și privind în jurul ei, ca și cum i-ar fi fost frică să nu fie auțită de alte urechi decât cele care se aflau acolo.

— Și de ce crede asta mama ta?

— Ssst! Mămica spune că fantomei nu-i place să fie agasată!

— Și de ce zice asta mama ta?

— Pentru că... pentru că... nimic!...

Această savantă reticență avu darul să exaspereze curiozitatea domnișoarelor, care se îngheșuiră în jurul micuței Giry și o imploră să se explice. Stăteau acolo cot lângă cot, aplecate într-o aceeași mișcare de rugă și teamă. Își transmitneau frica una alteia, găsind în asta o placere care le îngheța.

— Am jurat să nu spun nimic! spuse Meg dintr-o răsuflare. Dar ele nu o lăsără în pace și jurară atât de convingător să păstreze secretul, încât Meg, care ardea de dorință de a spune tot ce știa, începu, cu ochii pe ușă:

— Uite, este din cauza lojei...

— Ce lojă?

— Loja fantomei!

— Fantoma are lojă?

La această idee, că fantoma avea loja ei, dansatoarele nu-și putură înfrâna o sinistră veselie perplexă. Suspinară și ziseră:

— O, Dumnezeule! Povestește... povestește!...

— Mai încet! comandă Meg. E prima lojă, numărul 5. O știți, prima lojă lângă avanscena din stânga.

— Imposibil!

— Cum vă spun! Mămica e plasatoare... Dar îmi jurați să nu spuneți nimănui?

— Da, da! Sigur, hai!

— Ei bine, e loja fantomei. Nimeni n-a mai venit acolo de o lună, cu excepția fantomei bineînțeles și s-a dat ordin administrației să nu mai fie niciodată închiriată.

— Și e adevărat că fantoma vine acolo?

— Ei bine, da!

— Mai vine și altcineva?

— Nu! Acolo vine numai fantoma.

Micuțele dansatoare se priviră. Dacă fantoma venea în lojă, ar fi trebuit să o vadă, căci avea un costum negru și un cap de mort. Asta încercără să-i explice și lui Meg, dar aceasta replică:

— Tocmai asta e! Fantoma nu e văzută! Și nu are nici costum, nici cap! Tot ce s-a povestit despre capul de mort și despre capul de foc sunt scorneli! Nu există nimic din toate astea. O auzi numai, când e în lojă. Mămica n-a văzut-o niciodată, dar a auzit-o. Mămica o știe bine, pentru că ea îi dă programul!

Sorelli crezu necesar să intervină.

— Giry, îți bați joc de noi!

Atunci micuța Giry se puse pe plâns.

— Mai bine tăceam din gură! Dacă mămica află vreodată! Dar e sigur că Joseph Buquet greșește atunci când se ocupă de lucruri care nu-l privesc, asta o să-i aducă ghinion. Mămica chiar îmi zicea ieri-seara...

În momentul acela se auziră pe culoar niște pași grăbiți și apăsați și o voce gâfăită care striga:

— Cécile! Cécile! Ești acolo?

— Asta-i vocea mamei! spuse Jammes. Ce s-a întâmplat?

Și deschise ușa. O onorabilă doamnă, clădită ca un grenadier din Pomerania, năvăli în cabină și se prăbuși gemând într-un fotoliu. Ochii i se rostogoleau în nebuniți, luminându-i fața stacojie.

— Ce nenorocire! spuse. Ce nenorocire!

— Ce? Ce?

— Joseph Buquet...

— Ei bine, Joseph Buquet...

— Joseph Buquet a murit!

Cabina se umplu de exclamații, de proteste mirate, de întrebări îngrozite.

— Da! Tocmai a fost găsit spânzurat la cel de-al treilea nivel al subsolului! Dar cel mai teribil, continuă gâfăind onorabila doamnă, cel mai teribil este că mașiniștii care i-au găsit corpul pretind că se auzea în jurul cadavrului *un zgomot care semăna cu cântecul morților!*

— E fantoma! scăpă, parcă fără voie, micuța Giry. Dar continuă imediat cu mâna la gură: Nu! Nu! N-am zis nimic! N-am zis nimic!

În jurul ei, toate colegele, terorizate, repetau cu voce joasă:

— Sigur! E fantoma!

Sorelli devenise palidă.

— N-am să pot deloc să-mi recit micul meu discurs! făcu ea.

Mama lui Jammes își spuse părerea, în timp ce golea un pahar de lichior uitat pe o masă:

— Aici trebuie să fie mâna fantomei!

Adevărul este că nu s-a știut niciodată cum a murit Joseph Buquet. Ancheta, sumară, n-a dus la nicio concluzie, în afara *si-nuciderii*. În *Memoriile unui director*, domnul Moncharmin, care era unul din cei doi directori succesorii ai domnilor Debienne și Poligny, prezintă astfel incidentul spânzurării:

„Un incident supărător a venit să tulbere petrecerea pe care domnii Debienne și Poligny o dădeau pentru a-și sărbători plecarea. Eram în biroul direcției, când deodată l-am văzut intrând pe Mercier, administratorul. Înnebunit, mă întărișă că tocmai s-a descoperit cadavrul unui mașinit, spânzurat la al treilea nivel sub scenă, între un panou și un decor din *Regele din Lahore*. Strigai: «Să mergem să-ldezlegăm!» Până când m-am repezit pe scări și apoi am coborât scara mobilă, spânzuratul deja nu mai avea frânghia.”

Iată deci un eveniment pe care domnul Moncharmin îl găsește firesc: un om stă spânzurat la capătul unei frânghii, se duc să-ldezlege, frânghia a dispărut. Vai! Domnul Moncharmin a găsit o explicație foarte simplă. Iat-o: „Era ora începerii dansului, iar vedetele și «șoriceii» își luaseră repede măsuri împotriva deochiului”. Asta este! Vă puteți imagina corpul de balet coborând scara mobilă și împărțindu-și frânghia spânzuratului într-un timp mai scurt decât ne-a trebuit nouă să o scriem. Nu este un lucru posibil. Dimpotrivă, când mă gândesc la locul exact unde a fost găsit cadavrul, îmi închipui că s-ar fi putut să existe *undeva* interesul ca acea frângie să dispară, după ce și-a îndeplinit rolul și vom vedea mai târziu dacă am greșit imaginându-mi toate acestea.

Sinistra știre se răspândi repede peste tot în clădirea Operei, unde Joseph Buquet era foarte iubit. Cabinele se goliră, iar mișcările dansatoare adunate în jurul Sorelliei, precum oile însărmântate în jurul păstorului, se îndreptară spre foaier, traversând coridoarele și scările prost luminate, tropăind cu toată repeziciunea din lăbuțele lor roz.

CAPITOLUL II

O NOUĂ MARGARETĂ

LA ETAJUL ÎNTÂI, SORELLI SE IZBI DE CONTELE DE CHAGNY, care urca. Conte, de obicei atât de calm, era surescitat.

— Tocmai veneam la voi! spuse contele, salutând-o galant pe Tânără. Ah! Sorelli, ce seară frumoasă! Si Christine Daaé, ce triumf!

— Imposibil! protestă Meg Giry. Acum șase luni cântă ca o cizmă! Dar lăsați-ne să trecem, *dragul meu conte*, făcu puștoaica cu o reverență obraznică. Mergem să aflăm noutăți despre un sărmănat care a fost găsit spânzurat.

În acest moment trecea agitat administratorul, care se opri brusc auzind aceste cuvinte.

— Cum? Știați deja, domnișoarelor? făcu el pe un ton aspru. Ei bine, nu mai spuneți la nimeni, mai ales domnii Debienne și Poligny să nu afle nimic! Asta i-ar necăji prea tare în ultima lor zi!

Toată lumea se îndreptă spre foaierul dansului, care era deja plin.

Contele de Chagny avea dreptate: n-a fost niciodată o gală mai frumoasă. Cei care au avut privilegiul de a asista mai povestesc și acum, cu emoție, copiilor și nepoților, despre ea. Gândiți-vă că Gounod, Reyer, Saint-Saëns, Massenet, Guiraud, Delibes¹ au urcat pe rând la pupitrul dirijorului și de acolo au condus interpretarea propriilor lor opere. Ei le avură ca interprete, printre altele, pe Faure și Krauss, și în acea seară deveni cunoscută întregului Paris această Christine Daaé, căreia vreau să-i dezvăluui în această carte misteriosul destin.

¹ Compozitori francezi care au trăit la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea (n. tr.).